

25 paraules per a entendre la nova Europa

Acord de Schengen

Acord per a eliminar els controls duaners interiors de la UE, que té el seu origen en un pacte similar establert el 1985, entre Bèlgica, França, Alemanya i Luxemburg. Amb el Tractat d'Amsterdam s'incorporà a la UE i avui en són signataris la majoria dels estats membres (no en formen part ni Irlanda ni Gran Bretanya), a més d'altres països de fora de la UE, com Noruega o Islàndia. L'Acord permet als seus signataris suspendre'l temporalment i recuperar els controls duaners, com han fet a Espanya i a Itàlia amb motiu de les cimeres europees per a poder evitar l'entrada a l'estat de manifestants antiglobalització.

Banc Central Europeu (BCE)

És el banc de l'euro i una mostra palpable de la pèrdua de sobirania monetària dels estats membres de la UE. Ço, però, no vol dir que els bancs centrals estatals hagin desaparegut, sinó que s'han integrat en el Sistema Europeu de Bancs Centrals controlat pel BCE, que s'encarrega de vetllar pel bon estat de la moneda i perquè s'apliqui la política monetària de la UE. La seu és a Frankfurt i el seu president, actualment l'holandès Wim Duisenberg, ha de donar comptes davant del Parlament Europeu.

Cabal europeu

En anglès i francès *acquis* i en castellà *acervo*, és el conjunt

de tractats, regulacions i directives de les institucions europees i les resolucions del Tribunal de Justícia. Aquest paquet de normes també han d'aplicar-se'l els tretze països que volen integrar-se a la UE.

Carta de drets fonamentals

Carta elaborada a partir d'una Convenció que aplegava representants de les institucions de la UE, dels governs dels estats i dels diversos parlaments estatals, i que va treballar durant tot el 2000. Recull els drets bàsics, no només els més clàssics com el de llibertat d'expressió i pensament o el de no ser discriminat per qüestió de raça, sexe o nacionalitat, sinó també drets socials com el de vaga i d'unes condicions laborals dignes. A més, també era la manera de fer un text vinculat a les institucions europees que fos entès ràpidament pels europeus i que reforçés el seu sentiment de pertinença a la Unió. La carta, però, és tan sols una declaració política no vinculant, ja que no s'ha incorporat als tractats, d'altra

Edifici del Banc Central Europeu, a Frankfurt.

banda molts dels qui l'han elaborada pensen que podria ser el punt de partida d'una futura Constitució Europea. Països com Gran Bretanya han fet el possible per evitar constitucionalitzar la carta, mentre que altres, com Alemanya o Holanda, han demanat que fos incorporada als tractats.

Comissió Europea

És l'òrgan de la UE que s'encarrega de plantejar propostes legislatives al Consell de Ministres i al Parlament Europeu, i les que s'hi aprovin, vetllar perquè s'implantïn. A més també vigila que no es violi la legislació europea i els seus tractats. És com el Govern de la UE, amb els seus comissaris com a ministres de cada àmbit. Actualment hi ha vint comissaris, escollits pels seus governs, que tenen sota la seva direcció 27.000 funcionaris. Els comissaris han de donar comptes a l'Eurocambra, que els pot revocar si ho considera oportú, com va estar a punt de fer el 1999, en un dels moments en què s'ha pogut visualitzar millor que el Parlament Europeu sí que té alguna influència. Actualment els estats grans tenen dos comissaris i els petits un, però amb l'ampliació això canviarà i els estats grans perdran un comissari.

Comitè de les Regions

Aquesta institució de la UE té mancances fins i tot en el

L'acord de Schengen ha eliminat les duanes interiors de la UE.

El Comitè de les Regions es tracta d'un òrgan en principi merament consultiu que intenta definir i ampliar les seves funcions dins la UE

Seu del Consell d'Europa, a Estrasburg.

nom, ja que representa no solament regions, sinó també grans ciutats dels quinze estats membres de la Unió. Creat a partir del Tractat de Maastricht, no té cap poder especial dins de la UE, només és un òrgan consultiu, que pot emetre opinions en aquells àmbits que els siguin més propers, com les infraestructures, el medi o l'educació. Darrerament també ha pogut enviar dos representants a la Convenció de Giscard d'Estaing. Alguns dels seus membres, com Catalunya, Baviera, Flandes o Escòcia, comunitats amb poder legislatiu, pressionen per tenir un pes a la UE més enllà d'aquest Comitè, per això s'han aplegat en un grup de pressió que vol un tractament especial per a aquestes regions, anomenades constitucionals.

Conferència intergovernamental

La Conferència Intergovernamental (CIG) és un sistema de treball de la UE perquè els governs dels estats membres puguin desenvolupar un seguit de temes específics paral·lel al funcionament normal de la UE i que al final desemboqui tota la feina en un nou tractat. La darrera CIG es va fer entre la cimera de Lisboa, el febrer de 2000 i la de Niça, el desembre de 2000. Ara se n'ha de fer una al 2004 a Berlín i que ha de decidir, entre altres coses, el repartiment de competències entre UE, estats i regions/municipis, i tot allò

que no va quedar resolt a Niça. I és per preparar-la que s'ha organitzat la Convenció que presideix Giscard d'Estaing.

Consell d'Europa

Institució creada el 1949, separada de la UE, que aplega més de quaranta països europeus amb l'objectiu de promoure la democràcia i els drets humans. Tots els estats de la UE en són membres, com també ho són Turquia, Azerbaidjan, Rússia i Armènia, aquests dos darrers són els únics dels 44 que no han abolit la pena de mort. El Consell pot emetre comunicats, però no té cap poder legislatiu, per la qual cosa sovint tan sols serveix per a donar la pàtina de règim democràtic als estats que en formen part. Això és prou discutible si es té en compte les mancances democràtiques de països com Rússia. D'aquest Consell també emana la Convenció Europea de Drets Humans, i el Tribunal Europeu de Drets Humans o Tribunal d'Estrasburg, per als qui la incompleixin.

Consell de ministres

També conegut com a Consell de la Unió Europea, aplega els ministres de cada ram dels diversos estats membres i és d'on surten la majoria de decisions de la UE, també el pressupost, que l'aprova juntament amb el Parlament Europeu. Els qui més reunions fan són els d'Agricultura, Economia i Afers Estrangers. Els seus 2.500 funcionaris

treballen a Brussel·les sota una presidència rotatòria cada sis mesos entre els estats membres. En el 2003 la presidència serà primer per a Grècia i després per a Itàlia. Del consell també depèn l'alt representant de política exterior i seguretat comuna, càrrec que ocupa Javier Solana. Les decisions es prenen per tres sistemes: majoria simple, majoria qualificada i unanimitat. El segon cas és el més usat.

Consell Europeu

(No confoneu amb Consell d'Europa.) És el que protagonitza els actes més mediàtics de la UE, ja que aplega els caps d'estat i de govern dels països membres, a més dels ministres d'Afers Estrangers i el president de la Comissió. Es reuneix un mínim de dos cops l'any i és l'encarregat d'impulsar i definir les línies polítiques generals de la UE.

Convenció Europea

Grup de treball creat a partir de la cimera de Niça del 2000, que està presidit per Valery Giscard d'Estaing i que aplega representants del l'Eurocambra, la Comissió, els parlaments estatals (dels quinze i dels que s'hi volen incorporar), i representants dels diversos òrgans consultius de la UE, com el Comitè de Regions, i ONG. La seva feina és analitzar els reptes de futur de la Unió a partir de l'ampliació i elaborar un document que per a molts ha de ser la base de la

Reunió d'un consell de ministres de la UE per parlar de terrorisme.

La Convenció Europea, presidida per Giscard d'Estaing, ha començat a treballar en un document que servirà de base de la futura Constitució europea

Constitució europea que doni legitimitat jurídica a la UE i que n'acclareixi el funcionament, estructura i competències. Un altre objectiu de la Convenció és acostar, amb aquest text, la UE als seus ciutadans. En principi semblava que la Convenció moriria d'inanició, però estats com Alemanya, França, Gran Bretanya o Itàlia hi han col·locat figures polítiques molt rellevants, cosa que fa preveure que el resultat, tot i no ser vinculant, tindrà una forta repercussió en la UE. En el seu si es reproduïx la lluita entre les diverses versions del futur d'Europa, més federalista o menys, i l'equilibri entre estats grans i petits. Entre les primeres propostes de D'Estaing hi ha la creació d'un passaport europeu, una segona eurocambra que seria un parlament dels pobles o el canvi de nom per passar d'UE a "Europa Unida" o "Estats Units d'Europa". Catalunya és un dels pocs llocs d'Europa que han creat una convenció paral·lela per a fer aportacions a la Convenció de Giscard d'Estaing.

Cooperacions reforçades

Sistema establert a partir del Tractat d'Amsterdam (1997) segons el qual vuit o més estats poden ajuntar-se per assolir un objectiu comú, excepte en la defensa, si la resta de membres de la Unió en aquell tema prefereixen anar a un ritme més lent. Era una mesura per a deixar a tothom content, tant els que volien anar més ràpid en la

unificació europea, com els que volien fer els mínims passos en aquesta direcció. Però també ha provocat molts recels per si podia acabar configurant una Unió Europea a dues velocitats, és a dir, de dues classes, amb uns estats més integrats i els altres més marginats.

Criteris de convergència

Criteris que dotze dels quinze estats membres de la UE van haver de complir escrupolosament per poder distribuir l'euro en els seus respectives economies. Els cinc criteris, establerts des del Tractat de Maastricht, són: el dèficit no pot passar del 3% del PIB, el deute públic no pot ser superior al 60% del PIB; la inflació no pot superar en més de l'1,5% a la de, com a màxim, els tres estats millors; el tipus d'interès a llarg termini no pot ser més d'un 2% el de la mitjana, com a màxim, dels tres millors; respectar els marges d'oscil·lació "normals" en el mecanisme dels tipus de canvi sense "tensions greus" o devaluació durant dos anys. Aquests criteris també es volen aplicar als països de l'ampliació per apuntar-se a la moneda única, però alguns estats reclamen que es flexibilitzin una mica, ja que alguns dels països per on circula l'euro ara mateix ja no compleixen un o més dels criteris de convergència. El mateix Romano Prodi va provocar un escàndol quan va voler treure importància als criteris. Només Suècia, Regne

Unit i Dinamarca no els han de complir perquè estan fora de la Unió Monetària

Dèficit democràtic

Una de les principals crítiques que es fan al funcionament de la UE, ja que no hi ha un govern de la Unió escollit directament a través d'unes eleccions. Les grans decisions es continuen prenent als consells de la UE, a porta tancada. De fet el Parlament Europeu és l'únic òrgan que escullen els ciutadans.

Ecosoc

Institució de la UE que aplega sindicats, organitzacions de consumidors, pagesos, i patronals, repartits proporcionalment al pes demogràfic de cada estat. Els seus dictàmens i opinions només tenen caràcter consultiu, i en cap cas són vinculants per a la presa de decisions.

Euro

La moneda única de tretze dels quinze estats de la Unió Europea, i que formen la Unió Monetària Europea (UEM). Fa més de vint anys que es parlava d'aquesta moneda, però no va ser fins el gener de 2002 que es va posar en circulació. I, tot i un inici complicat, ha anat recuperant terreny respecte el dòlar, bàsicament a causa dels problemes econòmics dels EUA.

Euroexèrcit

Nom amb què es coneix el projecte de Força de Reacció Ràpida, una mena d'exèrcit

Acte de firma de la carta de drets fonamentals de la UE.

L'euro ha aconseguit recuperar terreny respecte del dòlar

Amb l'ampliació de la UE als països de l'Est, l'estat espanyol deixarà de percebre bona part dels fons estructurals de què havia gaudit fins ara

europèu que s'ha volgut crear a partir de les crisis balcàniques. Es tractaria d'una força de 60.000 soldats destinada a reduir el lligam militar de la UE amb l'OTAN i els EUA i per actuar en cas que l'Aliança Atlàntica no vulgui fer-ho. Teòricament es podria desplegar en 60 dies i estar en el lloc de conflicte durant un any. Gran Bretanya i França en són els principals valedors, tot i que els dos tenen visions distintes sobre les relacions militars que hi ha d'haver entre la UE i els EUA.

Fons estructurals

Subvencions creades per reduir els desequilibris entre les diverses regions i estats de la UE i que administra la Comissió. Estats com l'espanyol han estat un dels grans beneficiats per aquests fons, però ara es reduiran substancialment amb l'ampliació a països amb economies més dèbils. Alemanya, gran contribuent de la UE i especialment afectada/beneficiada per l'ampliació, és dels països que més pressionen per aconseguir la revisió dels fons estructurals, però això no es faria fins al 2006.

Governança

Conjunt de l'acció i mecanismes polítics dels diversos poders europeus, i que sovint són titllats de poc transparents. Per això les institucions europees, sobretot la Comissió, parlen de reformar la governança per simplificar la complexitat

Sessió del Parlament europeu, una institució que encara no té capacitat per a legislar, tot i que és l'única de les europees escollida directament pels ciutadans.

RAFA GIL

Al nostre país el sector agrari ha estat molt crític amb la PAC.

creixent, ser més transparents i propers al públic en general i despertar-los l'interès per la UE. En aquest sentit la Comissió Europea ha elaborat un llibre blanc, per a plantejar possibles solucions al problema.

Majoria qualificada

Sistema de votació usat en el consell de ministres per la majoria de qüestions i que també són votades al Parlament Europeu. Cada membre del Consell té un nombre de vots determinat segons el seu pes demogràfic i històric, i per aprovar una qüestió ha de rebre 62 dels 87 vots existents. L'objectiu és que la decisió es prengui amb majoria de la població i dels

estats membres. Aquest sistema és un dels que més canviarà després de l'ampliació, ja que el nombre de vots total serà de 345 i la majoria qualificada estarà en 255 vots i una majoria simple d'estats, que d'aquesta manera es representi un 62% de la població de la UE.

PAC

Sigles de Política Agrària Comuna, una de les pedres de toc de la UE, que pretén regular un àmbit al qual es destina un 45% dels recursos de la Unió, tot i que en els darrers anys s'ha anat reduint. Es basa en la consecució d'un únic mercat europeu de productes agrícoles, la preferència per als membres

La Política Agrària Comuna rep el 45% dels recursos de la UE amb l'objectiu de crear un únic mercat europeu de productes agrícoles

ramadera, a països com Polònia aquest sector ocupa un 19% de la població.

Parlament europeu

L'Eurocambra sempre ha dut damunt la llufa de ser una cambra de fireta, ja que la repercussió de la feina que s'hi fa té una mínima incidència en la vida diària dels europeus, bàsicament perquè no pot legislar. Per contra, però, és l'única institució de la UE que és escollida directament i democràticament pels europeus. De fet és l'única assemblea internacional que s'elegeix amb comicis directes. Els seus 626 membres es reuneixen en sessió parlamentària una setmana cada mes a l'edifici d'Estrasburg, tot i que també tenen el secretariat a Luxemburg i fan sessions de treball dues setmanes cada mes a l'edifici de Brussel·les i algunes al d'Estrasburg. Si bé és cert que va començar com una cambra sense poders també ho és que amb el temps n'ha anat agafant i avui ja codecideix algunes qüestions legislatives i el pressupost, juntament amb el consell de ministres. També aproven o desaproven els comissaris i fins i tot poden fer cessar la Comissió, cosa que haurien fet l'any 1999 si els comissaris d'aleshores, veient el que els venia a sobre, no haguessin dimitit en bloc.

"Sr. PESÇ"

L'alt representant de la Política Exterior i de Seguretat Comuna de la UE,

de la Unió i uns costos compartits. Els col·lectius pagesos han estat molt crítics amb les successives reformes de la PAC, però alhora també és cert que s'han comès moltes irregularitats i ha estat fons de variades i imaginatives corrupteles. Com a tema sensible que és, la PAC, amb l'ampliació, torna a centrar les discussions més aferrissades, ja que molts dels països que volen entrar a la Unió tenen sectors agrícoles molt importants i en condicions molt més dolentes que les dels pagesos dels actuals quinze estats membres. França i Alemanya s'han posat d'acord i han fet posar d'acord tota la UE per establir un límit a les ajudes als actuals estats

membres pel període 2006-2013. Els països de l'ampliació rebran ajudes progressivament. A partir del 2004 rebran un 25% del que reben els actuals quinze i s'hi equipararan el 2013, sempre tenint en compte la inflació. El comissari d'Agricultura, Franz Fischler, una de les bèsties negres de la pagesia, no solament catalana, també espanyola o italiana, apostava per una reforma més radical de la PAC, però els governs, temerosos dels seus pagesos, l'han rebutjada. Les diferències entre els nous estats i els vells són especialment significatives en l'agricultura, ja que mentre que a la UE només un 4% de la població és pagesa o

Edifici de l'Eurocambra a Estrasburg.

El "Sr. PESC", actualment Javier Solana, prova de convertir-se en la veu de la UE en temes de política internacional i de seguretat

Javier Solana és el "Sr. PESC", cap de la política exterior comuna.

un càrrec actualment ocupat per l'espanyol Javier Solana. Ha de ser la veu de la UE en els temes de relacions internacionals, però la seva capacitat d'iniciativa és molt reduïda a causa de les grans diferències que hi ha en les polítiques exteriors dels diversos estats de la UE, començant per Gran Bretanya. A més, la seva feina de vegades entra en competència amb la del comissari de Relacions Exteriors, actualment ocupat per Chris Patten. Per resoldre aquesta situació el president de la Comissió, Romano Prodi, ha proposat que el sr. PESC es reconverteixi en secretari de la UE per a Relacions Exteriors, que es fusioni amb el càrrec que ara ocupa Patten i que passi a dependre també de la Comissió. Per contra, Solana considera que el seu càrrec ha de continuar depenent del consell de ministres, i que es podria posar al capdavant d'un Ministeri d'Afers Exteriors amb més iniciativa.

Presidència

La presidència de la UE l'ocupa un estat membre cada sis mesos. Marca l'agenda dels temes que es tractaran durant aquells sis mesos, però el marge de decisió no és molt elevat, ja que la mateixa dinàmica de la UE ja va definint quins són els aspectes prioritaris, excepte en casos excepcionals, com va passar amb la presidència espanyola i els fets de l'11-S als EUA, que van permetre avançar molt en

la legislació antiterrorista. El president de la Comissió Europea, Romano Prodi, és un dels més crítics amb aquest sistema rotatori, que considera una mostra de "turisme polític ineficaç". Entre les diverses propostes per a reformar-ho hi ha la creació de la figura del president de la UE, que podria ser escollit per sufragi universal. La proposta d'un president europeu té el suport dels grans estats, mentre que els petits en recelen molt ja que consideren que és la manera dels grans estats de mantenir el control del desenvolupament de la Unió ara que s'ampliarà i hi haurà més vots per repartir.

Subsidiarietat

Principi invocat sovint però sense massa proves de voluntat política d'aplicar-lo, segons el qual les decisions s'haurien de prendre de la manera que fos més propera possible al ciutadà. És un principi, establert a la UE a partir del Consell Europeu d'Edimburg de 1992, que pretén evitar la fugida de competències cap a Brussel·les, però que, contradictòriament, no es veu correspost amb una cessió de competències cap a les administracions "regionals"

o municipals. Cada any la Comissió elabora un informe per avaluar si aquest principi s'aplica i de quina manera.

Tres pilars

Fa referència als tres blocs fonamentals de la Unió Europea, que es van definir a partir del Tractat de Maastricht, en què es va canviar el nom de Comunitat Econòmica Europea per Unió Europea. Aquests tres pilars són el bloc de les tres comunitats europees, la política comuna d'exteriors i seguretat, i la cooperació policial i judicial. El primer pilar és el que agrupa les relacions econòmiques, de treballadors i mercaderies, en un únic mercat, així com la política agrícola i el medi, i és, per tant, el més desenvolupat. Les

Seu de l'Europol, a l'Haia. Un dels pilars de la UE és la política comuna de seguretat.

Sumi diners a la seva inversió

institucions de la UE poden decidir. Aquesta és la instància a la qual els governs han cedit més sobirania. El segon pilar és el que està menys consolidat, com s'ha pogut comprovar quan la UE ha hagut d'afrontar amb una sola veu les crisi del Golf Pèrsic, Palestina, Iugoslàvia o el desmembrament de l'URSS. El tercer pilar és la cooperació judicial i policial, que alhora se suposa que ha de garantir a tots els ciutadans de la Unió un espai de llibertat, seguretat i justícia. Curiosament en aquest àmbit s'hi barregen delinqüència, terrorisme i narcotràfic amb tot el que fa referència a la immigració. En aquest pilar s'han aconseguit resultats més visibles, com la creació de l'Euroordre i l'Europol. En el segon i tercer pilar es treballa més en acords intergovernamentals i és on els estats han cedit menys sobirania.

Tribunal de Comptes de Luxemburg

Aquest tribunal, anomenat col·loquialment la "consciència financera" de la UE, s'encarrega de fiscalitzar que els

pressupostos s'acompleixin amb rigor. Els seus informes han de ser aprovats pel Parlament Europeu perquè la Comissió pugui funcionar. Segurament aquest és el moment en què l'Eurocambra té més capacitat decisòria.

Unanimitat

Sistema de votació del Consell de la UE pel qual tots els estats membres han d'estar d'acord, per tant permet que un estat pugui vetar la decisió presa pels altres. S'usa en pocs casos, però, molt delicats, com la fiscalitat o la defensa, i el Parlament Europeu només hi té una funció consultiva. Aquest sistema de decisió és un dels atots de la seva sobirania que encara es guarden els governs, i sovint és la causa que les cimeres es facin eternes fins que no s'arriba a un acord. Amb l'ampliació, aquest sistema de votació haurà de reduir per força el seu àmbit d'aplicació. Per exemple, ja se sap que el 2007 ja no s'aplicarà a les decisions sobre els fons estructurals.

Li regalem

60 €

per cada 6.000 €
que aportis al pla*
o per traspàs
d'una altra entitat

Contractar un pla de pensions, avui dia, és la millor opció per acumular un capital a llarg termini, estalviar de manera periòdica i flexible i gaudir d'importats avantatges fiscals immediats. A més a més, amb el Pla Personal de Pensions, podrà canviar de pla sense cap cost tantes vegades com vulgui. Aquest any al Banc Sabadell volem oferir-li un avantatge més. Per això, si contracta el seu Pla Personal de Pensions o el traspassa d'una altra entitat, abans del 31 de desembre de 2002 li regalem un import equivalent a l'1 % de la seva aportació*.

* Promoció vàlida per a plans de pensions oberts entre l'1 d'octubre i el 31 de desembre de 2002. Es bonificaran amb un 1 %, ingressat i nou pla de pensions, totes les aportacions iguals o superiors a 6.000 € (bonificació màxima per pla de 500 €).

Demani gratuïtament la "Guia per gaudir de la millor jubilació" a qualsevol oficina del Banc Sabadell

BancSabadell

www.bancsabadell.com